

Sviečky odvahy a nádeje

Manifestácia pred dvadsiatimi rokmi vydobyla náboženské slobody

Studený marcový večer roku 1988. Policajné volgy bezohľadne vnikajú do davu na Hviezdoslavovom námestí.

Na účastníkov stretnutia striekajú polievacie autá. V mene socializmu, rozíďte sa! Zachovať pokoj, neprovokovať, nerobiť hluk. To bolo heslo manifestantov, ktorí prišli 25. marca 1988 na bratislavské Hviezdoslavovo námestie so sviečkami v rukách.

Formou tichého občianskeho vzdoru chceli upozorniť na občiansku a náboženskú neslobodu vo vtedajšom Československu.

Modlili sa, spievali a držali v rukách horiace sviečky. Za takúto pokojnú formu protestu sa dočkali prúdov ľadovej vody z vodných diel, úderov policajnými obuškami, zatýkania a násilia. „Zakročte veľmi rázne!“, počuť rozkazy veliaceho dôstojníka na archívnom filme z roku 1988. A policajti poslúchajú.

Štyridsať rokov potlačania náboženstva, fyzická likvidácia kňazov a mníšok, surová ateizácia, prenasledovanie veriacich ...

Ako keby nebolo dost' krutosti v dvoch svetových vojnách, socialistickej morálka diktovala ešte horšie metódy, len pred svetom menej viditeľné.

Správa v čokoláde

Výkonný podpredseda Svetového kongresu Slovákov Marián Šťastný začal v USA pripravovať na 25. marca 1988 protestné zhromaždenia pred zastupiteľskými úradmi Česko-Slovenska na celom svete.

Správu o tom poslal zabalenú v čokoláde disidentovi Jánovi Čarnogorskému. Jeho rodičia na čokoládu dostali chuť. „Nebyť toho, sviečková by sa nekonala,“ smeje sa dnes Ján Čarnogorský.

Predstavitelia tajnej cirkvi na Slovensku sa rozhodli uskutočniť pokojné zhromaždenie so sviečkami v rukách. Medzi organizátorov patrili František Mikloško, Ján Čarnogorský, Rudolf Fiby, Vladimír Jukl a ďalší.

Mikloško podľa predpisov ohlásil listom uskutočnenie zhromaždenia občanov.

V hre bola náboženská sloboda

v Česko-Slovensku a dodržiavanie občianskych práv. No komunistický režim za žiadnych okolností nechcel pripustiť protestné zhromaždenie. Protiopatrenia riadil Ústredný výbor Komunistickej strany Slovenska a politická komisia, ktorej členmi boli najvyšší stranícki a štátni predstavitelia Gejza Šlapka, minister kultúry Miroslav Válek či minister vnútra Štefan Lazar.

Rátalo sa s krvou

Schválili plán mimoriadnych opatrení s tromi alternatívami násilného potlačenia. Akcia bola neskôr zakázaná.

Štátna televízia poskytla priestor ThDr. Štefanovi Záreckému, ktorý sa za združenie katolíckych duchovných Pacem in terris od manifestácie dištancoval.

Rátalo sa aj s krviprelieváním a zraneniami, Ústav národného zdravia Bratislavy mal zabezpečiť mimoriadne pracovné zmeny, dostatok krvných konzerv a lôžok.

Deň odvahy

V Bratislave 25. marca vyhlásili školské prázdniny. Študentov dôrazne varovali pred účasťou na manifestácii.

Ráno polícia zatkla organizátorov akcie Františka Mikloška, Jána Čarnogorského, Vladimíra Jukla i biskupa Jána Chryzostoma Korca. Prepustili ich až večer po akcii. Ulicami Bratislavy tiahli obrnené transportéry s cieľom zstrašiť obyvateľov, MHD v Bratislave presmerovali, aby sa ľudia nedostali do centra. Na Hviezdoslavovom námestí polievacie autá striekali priamo na ľudí. Slovenská televízia zaradila mimoriadne do vysielania film Angelika, markíza anjelov.

Za príkaz na použitie kropiacich áut, vodných diel, obuškov, za nájazdy služobných áut do davu dodnes nebol nikto z vládnych predstaviteľov potrestaný. Pojednávanie proti majorovi Alexandrovi Kysuckému, ktorý nezákonne zaistil Františka Mikloška, ukončili na žiadosť organizátorov manifestácie.

Prezident Havel neskôr všetkým násilníkom udelil milosť. Vďaka závažnej chybe veľkodušných disidentov sú dnes bývalí komunisti a agenti ŠtB vo vysokých funkciách...

Euba Kukučková
Plus jeden deň, 29.3.2008

Hrobka Jána Pavla II. zmení miesto

RÍM - Vatikán schválil návrh na presunutie hrobky pápeža Jána Pavla II. z krypty pod Bazilikou sv. Petra do jej interiéru. Uviedol to taliansky denník La Stampa. Podľa medializovaných informácií existujú dva návrhy pre nové miesto posledného odpočinku zosnulého pápeža, ktoré denne navštívi 15- až 20-tisíc ľudí.

Malo by ísť buď o kamenný pomník, alebo o relikviár, ktorý umožní návštevníkom zhladať pápežovu zabalzamovanú tvár. „Je veľká šanca, že telo je intaktné, pretože sa nachádza v rakve, ktorá je prikrytá dvoma ďalšími,“, uviedol kardinál Giovanni Battista Re. Podľa neho je pokožka dobre zachovaná a všetko, čo potrebuje, je vrstva vosku. Pápež Benedikt XVI. už začal s procesom blahorečenia svojho poľského predchodcu, ktorý zomrel 2. apríla 2005 po 26 rokoch na čele rímskokatolíckej cirkvi. (sita)

Nový čas, 31.3.2008

Blahorečenie Jána Pavla II. je na dosah

Varšava - Najslávnejšieho poľského rodáka pápeža Jána Pavla II. by podľa poľského biskupa Tadeusza Pieronka mohli blahorečiť ešte tento rok. Hotový je už totiž kľúčový dokument, ktorý sa týka blahorečenia bývalého pápeža, ktorý zomrel pred tromi rokmi. Karol Wojtyła je v Poľsku uznávaný ako najväčšia morálna autorita. Blahorečenie je proces, pri ktorom je určený človek prehlásený za blahoslaveného. Je to aj posledný krok pred svätorečením, teda prehlásením za svätého. Dokument na podporu pápežovho blahorečenia má 2500 strán, obsahuje pápežove spisy a dôkazy o najmenej jednom zázraku, ktorý mu prisudzujú. (čtk)

HN, 1.4.2008

Sviatok Božieho milosrdenstva

Pre kresťanov dnes bola nedeľa Božieho milosrdenstva. V roku 2000 tento sviatok ustanovil pápež Ján Pavol II. Slávnosť sa spája s kláštorom v Krakove, kde sa pred 80-timi rokmi zjavil rehoľnej sestre Faustine - Ježiš Kristus. Podľa svojho zjavenia dala namaľovať obraz. Prostredníctvom svätej sestry Faustíny Ježiš pripomenul ľuďom, že Boh je milosrdný.

Blíži sa 15-ta hodina a do Baziliky Božieho milosrdenstva v Krakove sa náhlia ľudia. Každý deň o tretej popoludní sa tu veriaci stretávajú na spoločnej modlitbe. Podľa katolíckej cirkvi, práve v tomto čase zomrel Ježiš Kristus na kríži.

Sestra Benediktína, Kongregácia Matky Božieho Milosrdenstva v Krakove: „V tejto hodine sa my tu v sanktuáriu modlíme aj korunku k Božiemu milosrdenstvu. Je to modlitba, ktorú pán Ježiš nadiktoval svätej sestre Faustine a je to modlitba, o ktorej on hovorí, že touto modlitbou si môžeme vyprosiť všetko, ak to bude zhodné s jeho vôľou.“

Pozornosť púta obraz Milosrdného Ježiša Krista. Takto ho videla vo svojich zjaveniach sestra Faustína.

Sestra Benediktína: „A jediný, čo od nás Ježiš vyžaduje, je dôvera. Dôvera tak, ako to pripomína ten nápis na obraze: Ježišu, dôverujem Ti.“

Ročne do sanktuária prichádza viac ako dva milióny ľudí z celého sveta.

Pútnik zo Škótska: „Príďte sem a rozširujte milosrdenstvo ďalej. Je to tu absolútne nádherné, ako by ste tu zažili nebo.“

Pútnik z Poľska: „Mám takú potrebu, neviem to povedať.“

Toto miesto priťahuje ľudí bez ohľadu vierovyznania či národnosti. Je otvorené pre každého.

Sestra Benediktína: „Sme tu mali mladú ženu, ktorá mala iba 5mm vajčníka. Tu na tomto mieste si vyprosila zdravé dievčatko. Osobne poznám mladú študentku zo Slovenska, ktorá sa modlila pred obrazom pána Ježiša a zostala okamžite na mieste zázračne uzdravená z nepríjemnej kožnej choroby.“

Najviac ľudí prichádza do sanktuária na Sviatok Božieho milosrdenstva, čiže na prvú nedeľu po Veľkej noci. Vlani tu zavítalo viac ako 150 tisíc ľudí z 27 krajín sveta. **STV, 19:30, 30.3.2008**

Minister Valentovič pozval biskupov

Slovenskí biskupi môžu opäť otvoriť tému reprodukčného a sexuálneho zdravia. Umožnila to vláda. Ministri sa síce zhodli, že bolo málo času na odkomunikovanie materiálu. Všetky pripomienky cirkvi však odmietli.

Minister zdravotníctva tvrdí, že je ešte potrebný priestor na vysvetlenie Konferencie biskupov Slovenska a mimovládnych organizáciám o čo v národnom programe ide.

(Začiatok archívneho záznamu nakrúteného 26.3.2008)

Minister zdravotníctva Valentovič: „Nejdeme nad žiadny rámec legislatívy, ktorá je v súčasnosti platná.“

(Koniec archívneho záznamu nakrúteného 26.3.2008)

Ďalší týždeň navyše na vysvetľovanie prišiel aj po rozporovom a pripomienkovom konaní, počas ktorých ministerstvo požiadavky cirkvi a organizácií neakceptovalo.

(Začiatok archívneho záznamu z relácie TN, 11.2.2008)

Marek Michalčík, OZ Fórum života: „Sme sa domnievali, že sa budeme na tomto rozporovom konaní zapodievať týmito našimi pripomienkami.“

(Začiatok archívneho záznamu z relácie TN, 11.2.2008)

Minister Valentovič sa stretne aj s ministrom školstva.

(Začiatok archívneho záznamu nakrúteného 26.3.2008)

Minister Valentovič: „To sa môže uskutočniť aj dnes poobede alebo zajtra.“

(Koniec archívneho záznamu nakrúteného 26.3.2008)

Stretnutie, na ktorom mali ministri hovoriť o zosúladení materiálu so vzdelávacími programami, ktoré sa vyučujú na školách, sa zatiaľ nekonalo.

Ján Mikolaj, minister školstva: „Trebá sa aj vyspať, aj si názory trošku utriať, ale rokujú expertné tímy.“

Napriek tomu, že ministerstvo zdravotníctva ponúklo ďalší priestor na vysvetľovanie oslovilo len jednu organizáciu.

Cyrl Jančíšin, tajomník KBS: „Pán minister pozval predstaviteľov konferencie na stretnutie.“

Pondelkové stretnutie s KBS rozhodne či ministerstvo zdravotníctva ustúpi v niektorých sporných bodoch. Zlé jazyky však tvrdia, že pôjde skôr o formálne stretnutie bez výrazných obsahových zmien. **Andrea Šprochová**

TV Markíza, 19:00, 30.3.2008

Predstavitelia KBS predložili pripomienky k návrhu Národného programu ochrany sexuálneho zdravia

Predstavitelia Konferencie biskupov Slovenska predložili zástupcom ministerstva zdravotníctva písomné pripomienky k návrhu Národného programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia. Rezort zdravotníctva je presvedčený, že tento materiál je pre ďalší rozvoj v tejto oblasti nevyhnutý. Konferencia biskupov Slovenska naopak požiadala o jeho stiahnutie.

Rádio Slovensko, 18:00, 31.3.2008

Fórum života mobilizuje občanov na protest proti programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia

Mimovládne organizácie spojené vo Fóre života mobilizujú občanov na protest proti spornému Národnému programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia. Materiál vláda odložila zo svojho posledného rokovania pre viaceré pripomienky, rozhodovať by o ňom mala zajtra. Pre cirkev je materiál neprijateľný, lebo je ideologicky motivovaný. Minister zdravotníctva sa stretol aj so zástupcami Konferen-

cie biskupov Slovenska. Požiadavky cirkvi však neakceptoval.

František Tondra, predseda KBS: „Nedohodli sme sa. Rozišli sme sa v rozdielnosti názorov a postojov. Ten program nepočíta ani s právom rodičov na výchovu ich detí vo vlastnom presvedčení, či už náboženskom, alebo vo filozofickom, čo zaručujú medzinárodné dohody.“

Rádio Slovensko, 20:00, 1.4.2008

Smrť za urážlivý film, kričia moslimovia

Protiislamská snímka holandského ultraradikála Geerta Wildersa vyvolala protesty aj u diplomatov.

Medzi moslimami a kresťanmi sa rozohrel ďalší konflikt a jeho intenzita sa každý deň stupňuje. Tentoraz sa o hnev moslimských veriacich postaral šéf holandských ultraradikálov Geert Wilders, ktorý koncom minulého týždňa umiestnil na internet svoj kontroverzný protiislamský film Fitna, v slovenskom preklade Rozvrat. V islamskom svete tým vyvolal rozsiahle protesty, ktoré začínajú nápadne pripomínať hnev moslimov z jesene 2005 po zverejnení zosmiešňujúcich karikatúr proroka Mohameda v dánskej tlači. „Geert Wilders je kresťanský terorista. Zabite Geerta Wildersa,“ kričali stovky rozhnevaných ľudí na včerašom zhromaždení pred holandským veľvyslanectvom v indonézskej Jakarte. Podobné protesty sa konali v Pakistane, Iráne a ďalších moslimských krajinách. Islamisti radikáli už verejne vyzvali na zavraždenie Wildersa. Iránska diplomacia si dokonca kvôli snímke predvolala veľvyslancu Holandska i Slovinska, ktoré v súčasnosti predsedá Európskej únii.

Záujem na Západe

Hoci 15-minútová koláž spájajúca verše z Koránu s extrémistickými akciami radikálnych islamistov rozhnevala moslimov, v západných krajinách je o ňu veľký záujem. Film sa vo štvrtok objavil na serveri LiveLeak.com, z ktorého ho postupne prebrali viaceré internetové stránky. Dopyt po snímke bol taký obrovský, že niektoré stránky dokonca kvôli preťaženosti spadli. Na snímku sa napríklad odvolala česká ultrapravicová skupina Národná strana. Wildersova Strana za slobodu zase zverejnila linky, z ktorých je možné film stiahnuť.

Holandskí radikáli pripomínajú, že cieľom Wildersa nebolo rozduchať nové nepriateľstvo medzi západnými a moslimskými krajinami, ale poukázať na problémy, ktoré s islamistami pretrvávajú v Holandsku a Európe. „Film je zameraný skôr proti moslimským imigrantom v Európe“, povedal pre HN český analytik Cyril Bumbálek.

Napriek tomu sa západní politici od tohto kontroverzného filmu distancujú. Odsúdil ho holandský premiér Jan Peter Balkenende, generálny tajomník OSN Pan Ki-mun, ale aj slovenský rezort

diplomacie. „Film Fitna vážnym spôsobom hanobí islam a Korán. Jednoznačne odmietame spájanie islamu a násilia a odsudzujeme akékoľvek pokusy o zneužívanie náboženstva na politické ciele,“ uvádza sa vo vyhlásení nášho ministerstva zahraničných vecí.

Moslimovia film cenzurujú

Vlády moslimských krajín majú pre Wildersov film ešte tvrdšie slová. Pakistan a ďalšie krajiny sa rozhodli cenzurovať stránky, ktoré film ponúkajú na stiahnutie. Či však cenzúra skutočne zabráni moslimom pozrieť si film Fitna, nie je vôbec isté. „Ten, kto sa na to pozerá chce, cestu si nájde,“ tvrdí Bumbálek.

Veľká časť protestujúcich ľudí však podľa českého analytika film aj tak nevidela a ani ho vidieť nechce. Často sa podľa neho nechajú strhnúť davom alebo kázaním v mešite. Napríklad Sálíh Mahmúd, hovorca Islamského frontu obrany, ktorý je organizátorom včerašých protestov, priznal, že film ešte nevidel. „Napriek tomu žiadame vládu, aby prerušila všetky diplomatické kontakty s Holandskom,“ povedal Mahmúd.

Fitna nie je prvá

Film Rozvrat nie je žiadnou novinkou z dielne holandských radikálov. Pred časom sa o čosi podobné pokúsil režisér a stúpenec ultraradikálov Theo Van Gogh, ktorý nakrútil film s výrazne protiislamským obsahom. Van Gogh však trestu rozhnevaných moslimov neušiel - v roku 2004 ho priamo na ulici zavraždil radikálny islamista. Wilders, ktorý sa s Van Goghom osobne poznal, sa však podľa vlastných slov podobného osudu neobáva.

Množstvo provokatívnych filmov však vzniká aj v moslimských krajinách. Tie sú zväčša namierené proti „kresťanským križiakom“. „Ak situáciu otočíme, podobných filmov, ktoré produkujú extrémisti na Blízkom východe, sú stovky, ak nie tisíce“ upozorňuje Bumbálek.

Kto je Geert Wilders

Geert Wilders je jedným z najradikálnejších pravicových politikov v Európe. Do veľkej politiky sa dostal pôvodne na súpiske liberálov, ale v roku 2002 stranu opustil. Dôvodom bola ich podpora vstupu Turecka do Európskej únie. Zviditeľnil sa najmä po smrti režiséra Thea van Gogha v roku 2004, ktorého pre jeho názory na islam zavraždil

moslimský radikál. Odvtedy sa Wilders na verejnosti pohybuje výlučne v sprievode bodyguarda. Odpor moslimov vyvolal aj svojimi výrokmami na adresu Koránu. Najsvätejšiu knihu islamu prirovnal k Hitlerovmu dielu Mein Kampf a navrhol ju zakázať. V súčasnosti je Wilders poslancom a lídrom vlastnej politickej Strany slobodných.

Matúš Benčík, HN, 1.4.2008

Moslimovia prebehli katolíkov

Expanzia islamu. Počet stúpenecov Koránu sa za posledné roky strojnásobil.

Islam pokračuje vo svojej razantnej expanzii vo svete. Stúpenecov Koránu je podľa výročnej správy Vatikánu dokonca viac ako katolíkov. Ak bude tento trend pokračovať, už o pár desaťročí môže počet moslimov prekročiť celkový počet kresťanov. „Katolíci, pravoslávni a príslušníci protestantských cirkví spoločne tvoria až tretinu svetovej populácie,“ uviedol Vittorio Formenti, ktorý prípravu výročnej správy viedol. Na porovnanie - počet katolíkov vo svete stabilný, okolo 17 percent, moslimom je dnes každý piaty obyvateľ Zeme. Za posledné tri desaťročia sa počet moslimov v Európe strojnásobil. Podľa prognóz amerického profesora Philipa Jenkinsa bude do roku 2100 každý štvrtý Európan moslim. „Dôvod, prečo je islam najrýchlejšie rastúce náboženstvo na svete, je jeho jednoduchosť, praktickosť a pochopiteľnosť,“ povedal pre HN riaditeľ Islamskej nadvácie v Prahe Vladimír Sánka.

Najväčšiu komunitu moslimov v Európe má Francúzsko. Podľa Slovenky Aleny Vrbovskej, ktorá už niekoľko rokov žije vo Francúzsku, len málo z nich skutočne chodí do mešit. Niektorí pochádzajú z druhej alebo z tretej generácie imigrantov. „Stálym a všadeprítomným problémom je pre nich totálna diskriminácia,“ povedala pre HN Vrbovská. Najväčší rozruch okolo moslimov vo Francúzsku paradoxne nevyvolala cirkev, ale školský zákon, ktorý riešil financovanie škôl. (mb), HN, 31.3.2008

Moslimovia v Európe

1. Francúzsko 5 miliónov
2. Nemecko 3 milióny
3. Belgicko 400-tisíc
4. Rakúsko 350-tisíc
5. Slovensko do 3-tisíc

Biskupi: Nedohodli sa s ministrom

Predstavitelia Konferencie biskupov Slovenska sa dnes nedohodli s ministrom zdravotníctva na zapracovaní ich pripomienok do Národného programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia. Program mala už minulý týždeň prerokovať vláda. Návrh však nakoniec stiahla. Ministerstvo by v ňom napríklad chcelo sprístupniť antikoncepciu, či posunúť vek pre výučbu sexuálnej výchovy.

Pripomienky Konferencie biskupov Slovenska hovoria napríklad aj o tom, že Národný program ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia odporuje zásadám etiky a je ideologický. Navyše biskupovi Františkovi Tondrovi sa nepáči aj to, že podľa programu by malo mať dievča právo na tajomstvo.

František Tondra, predseda KBS: „Čiže ani matka nesmie vedieť povedzme, že jej 14-15-ročná dcéra používa antikoncepciu.“

Druhou závažnou výhradou je podľa biskupov aj vek detí, kedy prichádzajú do kontaktu so sexuálnou výchovou.

František Tondra, predseda KBS: „Nie sme proti výchove k rodičovstvu, k partnerstvu a manželstvu, ale všetko má svoj čas.“

Jána Pavla II. môžu blahorečiť už v októbri

VARŠAVA, BRATISLAVA (de) - Pápež Benedikt XVI. vyhlási svojho poľského predchodcu Jána Pavla II. za blahorečeného ešte tento rok, „ak sa všetky práce podarí skončiť včas“, uviedol biskup Tadeusz Pieronek pre denník Polska. Od smrti najslávnejšieho poľského rodáka, civilným menom Karola Wojtyły, uplynuli včera tri roky. Blahorečenie je v rímskokatolíckej cirkvi posledným krokom pred vyhlásením za svätého.

Proces blahorečenia Jána Pavla II. je najrýchlejší v dejinách. „Santo subito!“ (Hneď svätý!) - žiadali veriaci vo Vatikáne niekoľko dní po jeho smrti. Benedikt XVI. preto v máji 2005 oznámil, že zvyčajná päťročná lehota od úmrtia „adepta“ na svätého sa v prípade Jána Pavla II. nedodrží.

Biskup Pieronek pre magazín Wprost povedal, že Ján Pavol II. by mohol byť blahorečený 16. októbra

Deti podľa pedagógov už v materskej škôlke vedia prekvapiť otázkami o sexuálnom živote. Rodičia sú veľakrát otázkami zaskočení a aj preto práve sexuálnu výchovu nechávajú na učiteľov.

Ivan Lukšík, Pedagogická fakulta UK, Bratislava: „Rodina to nedokáže dostatočne suplovať, sú tu tieto riziká, ako som hovoril, rôzne pochybné zdroje informácií, z ktorých si tie deti robia svoje úsudky.“

Kvetoslava Repková, Inštitút pre výskum práce a rodiny: „Ak by škola neplnila úlohu na tomto poli prípravu dieťaťa na sexuálnu výchovu ako súčasť výchovy k partnerstvu a rodičovstvu, nebola by skutočnou školou.“

Ministerstvo zdravotníctva bude pripomienky biskupov analyzovať.

Silvia Horváthová, hovorkyňa Ministerstva zdravotníctva SR: „Zatiaľ je predčasné o tom hovoriť, pretože sme nemali možnosť sa s nimi oboznámiť pred týmto rokovaním. Budeme si ich musieť podrobne naštudovať.“

Vládny kabinet by sa mal programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia venovať už túto stredu.

STV, 19:30, 31.3.2008

- presne 30 rokov po zvolení na Petrov stolec. Bývalá „pravá ruka“ Jána Pavla II, krakovský kardinál Stanisław Dziwisz uviedol: „Povedal som (terajšiemu) pápežovi, že Poľsko nebude naliehať. Veríme v múdrosť pápeža,“ dodal podľa onet.pl.

Poliaci si včera krajana pripomenuli tradične - modlitbami, ale ako píše poľská tlač, aj športom a spevom. V tele nebohého pápeža totiž prebýval športový duch; rád lyžoval a plával. Horal turistom spievali obľúbené pesničky menom Karola Wojtyły.

Poľsko, kde sa ku katolicizmu hlási 95 percent obyvateľstva, ešte pred rokom za „svojím“ pápežom smútilo. Teraz ľudia dali na rady duchovných a začali sa tešiť z faktu jeho skorého blahorečenia. Polovica Poliakov by si želala, aby 2. apríl vyhlásili za štátny sviatok.

PRAVDA, 4.3.2008

S ministerstvom sa biskupi nedohodli

Napätie medzi ministerstvom zdravotníctva a biskupmi rastie. Ani dnes na poslednom stretnutí pred rokovaním vlády sa nedohodli na koncepte národného programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia. Cirkvi žiada stiahnutie materiálu, ministerstvo to odmieta.

Kabinet Roberta Fica minulý týždeň prerušil rokovanie o kontroverznom materiáli. Ministerstvo tak získalo čas.

František Tondra, predseda KBS: „Nebolo možné dosiahnuť kompromis. My sme zásadne proti tomuto programu.“

Silvia Horváthová, hovorkyňa ministerstva zdravotníctva: „Materiál sa z iniciatívy ministerstva zdravotníctva určite nestiahne.“

Národný program má sprístupniť antikoncepciu, či umelé prerušenie tehotenstva pre sociálne slabšie skupiny. Nedostupnosť interrupcií by malo vyriešiť odporúčanie na vykonávanie umelého prerušenia tehotenstva. To by mali podľa materiálu robiť všetky nemocnice okrem cirkevných.

František Tondra, predseda KBS: „Potrat je proti ľudskému životu a hormonálna antikoncepcia je tiež potratová.“

Silvia Horváthová, hovorkyňa ministerstva zdravotníctva: „Pán minister deklaroval, že situácia v spoločnosti je v súčasnosti taká, že tento materiál je nevyhnutný.“

Program odporúča aj rozšírenie sexuálnej výchovy na školách.

Ivan Lupšík, Pedagogická fakulta UK v Bratislave: „Je potrebná, rodina to nedokáže dostatočne suplovať.“

S návrhom však ešte donedávna nesúhlasilo ministerstvo školstva. Dnes nám stanovisko neposkytlo.

František Tondra, predseda Konferencie biskupov Slovenska: „Ten program posúva informáciu sexuálnu do veľmi mladého veku.“

Vláda bude o národnom programe rozhodovať pravdepodobne už túto stredu. V minulosti sa o schválenie podobného materiálu snažil aj kabinet premiéra Mikuláša Dzurindu, no neúspešne. Kvôli pripomienkam sa na rokovanie vlády ani nedostal.

Zuzana Eliášová

TV Markíza, 19:00, 31.3.2008

Unikátny kostolík z Kožuchoviec

KOŠICE - Historické i súčasné prvenstvá, unikáty a rarity v Košiciach objavíte na víkendovej potulke mestom.

Najväčšiu katedrálu na Slovensku, druhý najstarší maratón na svete, najväčšiu pamiatkovú rezerváciu na Slovensku a mnoho ďalších zaujímavostí, to všetko ponúkajú Košice. Bonbónikom prehliadky bude návšteva dreveného kostolíka z Kožuchoviec, ktorý preniesli a postavili v areáli Východoslovenského múzea na Námestí Maratóna mieru. Kostolík, ktorému v mieste zrodu hovorievali „cerkev“, postavili v roku 1741 v Kožuchovciach, dedinke neďaleko Stropkova, a zasvätili ho svätému Mikulášovi biskupovi.

EVA MIKULOVÁ

Plus jeden deň, 4.4.2008

NBS- Eura sa netreba báť

Obavy občanov sa v súvislosti s prijatím eura stupňujú. Národná banka Slovenska stále častejšie odpovedá na otázky občanov o zdražovaní, prepočítavani, či zaokrúhľovaní. Preto sa centrálna banka rozhodla do informačnej kampane zapojiť aj predstaviteľov cirkví.

Čas do prijatia eura sa kráti. Pracovníci Národnej banky stále častejšie chodia medzi ľudí a odpovedajú na otázky o novej mene.

Najmä starší ľudia si ešte spomínajú na menovú reformu spreď vyše 50 rokov. Tá ich obrala o úspory a z tisícových zárobkov spravila stokrúnové.

(Začiatok archívneho záznamu z relácie vysielanej 31.3.2008)

Alica Benedeková, dôchodkyňa: „Manžel zarábal v starej mene 10 000 a potom už len 2 000 korún.“

(Koniec záznamu z 31.3.2008)

Martin Šuster, Národná banka Slovenska: „To je absolútne iné ako v roku 53, keď štát vlastne ľudí okradol o peniaze. Pri zavedení eura všetci dostanú akékoľvek množstvo peňazí vymenené presne podľa konverzného kurzu.“

Národná banka bude v seminároch pokračovať. Na informačnej kampani sa už dohodla s viacerými cirkvami.

Tatiana Novotná, TV Markíza, 3.4.2008

Ružomberok chce od cirkvi kúpiť park pri jezuitskom kláštore

Ružomberok chce od cirkvi kúpiť park pri jezuitskom kláštore a prepojiť ho s terajšími pozemkami mesta. Snahou radnice je vybudovať nový centrálny mestský park. Časť poslancov zastupiteľstva by si však priala viac zelene na sídliskách. Pokračuje Milan Velecký.

Ružomberok by mal získať 16 miliónov korún za výrub stromov pri stavbe diaľnice D1 v katastri mesta. Podľa zákona ich môže použiť len na novú výsadbu a tak mestské zastupiteľstvo schválilo zámer vybudovať centrálny park v meste. Objasňuje

Ján Petrek, Mestský úrad Ružomberok: „Mesto Ružomberok napriek tomu, že je útok pre nás v zeleni v okolitých horách, v jeho centre sa nenachádza žiaden mestský centrálny park, tak myslím si, že je to investícia veľmi potrebná a užitočná.“

Radnica chce odkúpiť už existujúci park za jezuitským kláštorom a spojiť ho s okolitými mestskými pozemkami, na ktorých by vysadila nový park. Ráta aj s postupným vykupovaním súkromných pozemkov, najmä záhrad a s preložením niekto-

rých ciest. Ružomberok za stromy pod diaľnicou získať 16 miliónov korún. Náklady na park by však boli minimálne 10 krát vyššie. Ján Petrek v tom problém nevidí.

Ján Petrek, Mestský úrad Ružomberok: „Nejako treba začať. Vieme, že peňazí je málo na vybudovanie takéhoto parku, ale treba začať s projektom, treba začať s vykupovaním pozemkov.“

Časť poslancov zastupiteľstva však požadovala peniaze na zeleň na sídliskách a v okrajových častiach mesta.

Anna Šanobová, poslankyňa Mestského úradu Ružomberok: „Počítam s tým, že tieto prostriedky budú prioritne venované Hrboltovej, pretože to je vlastne miesto, ktoré bude postihnuté výstavbou diaľnice, či už počas výstavby, či po jej spustení.“

Podľa Jána Petreka však okrajové časti mesta a sídliská dostávajú peniaze na zeleň už aj dnes.

Ján Petrek, Mestský úrad Ružomberok: „Každý rok sa v rozpočte mesta objavujú položky na revitalizáciu sídlisk. Ja si myslím, že je to dostatočné.“ **Rádio Regina, 12:00, 31.3.2008**

Košický zimný útulok pre bezdomovcov je už zatvorený

V Košiciach žije asi 500 ľudí bez domova. Magistrát zriadil v bývalých kasárňach útulok, kde vyše 100 ľudí mohlo cez zimu nájsť útočisko. Zároveň sa tam mohli nájsť a obliecť. To všetko je už ale minulosťou. Pokračuje Boris Šnajdár.

Dnešným dňom po štyroch mesiacoch sa núdzové zariadenie zatvára. Aké sú za toto obdobie skúsenosti a poznatky, hovorí farár Peter Gombár z neziskovej organizácie Oáza nádej pre život, ktorá spolu so sestričkami zo spoločnosti Dcéry kresťanskej lásky toto zariadenie prevádzkovala.

Peter Gombár, farár, Oáza nádej pre život: „Z môjho pohľadu si hovorme, že dalo by sa vždy urobiť viac, pretože asi som ten typ ľudí, že mi je málo vždy, aj keby sme čokoľvek urobili. Ale vcelku môžeme byť spokojní, pretože s tými ľuďmi ostávame v kontakte ďalej pri polievke celoročnej.“

Udržať takéto zariadenie v chode si okrem obetavej práce rádových sestier vyžaduje aj nezištnú prácu desiatok dobrovoľníkov. Jednou z nich bola aj vysokoškolačka Veronika.

Veronika, študentka: „Študujem matematiku a psychológiu na prírodných vedách a na jednej vysokoškolskej omši sestrička nejaká prišla a hovorila o tom, že je možnosť pomôcť bezdomovcom, no a keďže viera bez skutkov je mŕtva, tak som sa rozhodla, že nejak sa zapojím, pretože takto chcem vyjadriť svoju vďaku za to, že mám domov. Som si to uvedomila, že to nie je samozrejmosť.“

A čo dala takáto pomoc počas zimy samotným bezdomovcom?

Bezdomovec: „Čo mi to dalo? Skúsenosť do života. Po čase by som aj s otcom chcel nájsť nejaký ten podnájom a žiť už konečne ten normálny život aký má byť.“ **Rádio Regina, 31.3.2008**

Moslimov viac ako katolíkov

Prvý raz po stáročiach sa zmenilo poradie náboženstiev

Katolíci čo do počtu už netvoria najpočetnejšie náboženstvo na svete. Prvý priečku po novom zaujal islam. Informovali o tom vatikánske zdroje.

Ak kresťanstvo považujeme za jednotné náboženstvo, stále sa k nemu hlási najviac ľudí na svete, celá jedna tretina. Vzhľadom na počet obyvateľov Zeme to znamená čosi vyše dvoch miliárd veriacich. Až na druhom mieste je islam s 1, 8 miliardy veriacich.

Problém však nastane, keď si uvedomíme, na koľko rôznych frakcií a siekt sa kresťanské náboženstvo rozdeľuje. Ak katolícku alebo protestantskú vieru považujeme za samostatné náboženstvá, najpočetnejším náboženstvom sa stáva islam. Ako informoval Vatikán, počet moslimov je prvý raz v histórii vyšší ako počet katolíkov. K Alahovi sa na svete modlí 19, 2 percenta obyvateľov, katolíckych veriacich je iba 17, 4 percenta. História islamu sa pritom začala písať až sedem storočí po Kristovi.

Milujeme sa, ale nemnožíme

Podľa Vatikánu je za historickým zlomom zmena životného štýlu ľudí. „Moslimské rodiny stále mávajú veľa detí, kým kresťanské ich majú menej a menej, „ upozornil autor vatikánskej ročenky Vittorio Formenti.

Kresťanstvo

Vzniklo z judaizmu a ešte stále je najpočetnejším náboženstvom na svete. Kresťanov je vyše dvoch miliárd a okrem jediného Boha veria v nepoškvrnené počatie Márie a jej syna Ježiša Nazaretského považujú za božieho syna a spasiteľa.

Náboženstvo prešlo viacerými štiepeniami. Najpočetnejší sú katolíci. V 11. storočí sa oddelila východná pravoslávna cirkev, ktorá dominuje napríklad v Rusku či Grécku. V 16. storočí vznikli protestantské cirkvi, ktoré prevládajú vo Veľkej Británii, v USA či v severoeurópskych krajinách.

Judaizmus

Židovská viera je jednou z najstarších dodnes jestvujúcich.

Hlási sa k nej 13, 2 milióna ľudí a je aj pramatkou kresťanstva.

Mala však vplyv aj na iné náboženstvá vrátane islamu.

Necelá polovica židov žije v Izraeli, zvyšok je rozptýlený po svete.

Budhizmus

Ide o náboženstvo - filozofický smer, ku ktorému sa hlási asi 500 miliónov obyvateľov prevažne z Číny, Japonska, Thajska a viacerých krajín juhovýchodnej Ázie. Opiera sa o učenie, ktoré vytvoril Budha Šakjámuni. Ten sa narodil v kráľovskej rodine okolo roku 560 pred našim letopočtom a odmala bol obklopaný bohatstvom. Až ako 29-ročný opustil palác a spoznal chudobu.

Následne sa usadil v horách na severe Indie, kde meditoval.

Budhizmus je viera bez boha, preto podľa niektorých názorov ani nejde doslova o náboženstvo.

Islam

Po kresťanstve druhé najpočetnejšie náboženstvo. Moslimovia tvrdia, že židia i kresťania zišli zo správnej cesty.

Proroka Mohameda nepovažujú za božieho syna, ale za posledného z línie božích prorokov, medzi ktorých radia aj Ježiša. Najpočetnejším islamským štátom je Indonézia. Islam dominuje na Blízkom východe a v severnej Afrike, no jeho vyznávači žijú aj v Európe.

Takisto ako kresťanstvo aj islam sa delí. Hlavnými skupinami sú sunniti a šiiti - tí druhí prevládajú v Iráne.

Hinduizmus

Patrí k najstarším svetovým náboženstvám. Nevzniklo náhle, ale skôr postupným vývojom niekedy v prvom tisícročí pred našim letopočtom. Označenie hinduizmus však po prvýkrát použili až anglickí kolonizátori na pomenovanie všetkých indických náboženstiev, ktoré uctievali najmä trojicu božstiev Brahma, Višnu a Šivu. V samotnej Indii sa tento názov pôvodne vôbec nepoužíval.

Hinduisti veria v reinkarnáciu a odplatu dobrých a zlých činov, teda karmu. K hinduizmu sa hlási asi 900 miliónov ľudí prevažne v Indii.

Plus jeden deň, 2.4.2008

Spomienka na Jána Pavla II.

Svet dnes spomína na pápeža Jána Pavla druhého. Presne pred tromi rokmi prehral svoj boj s Parkinsonovou chorobou. Rodák z Wadowic viedol katolícku cirkev viac ako 26 rokov. K jeho hrobu do krypty Baziliky svätého Petra denne prichádza až 20 tisíc ľudí. Vatikán preto plánuje presunúť jeho hrobku do interiéru.

Sobota, druhého apríla 2005. Na námestí sv. Petra sú tisícky ľudí. Modlia sa za pápeža, ktorý zväzda boj s chorobou. Krátko po pol desiatej večer predstúpil pred nich arcibiskup Leonardo Sandri.

(archívne zábery z 2.4.2005)

Leonardo Sandri: „Svätý Otec Ján Pavol druhý odišiel do večnosti, do domu Otcovho. Prosím, modlime sa za neho.“ (koniec arch. záberov)

Osemdesiapatročný slovenský pápež, ktorý sa podpísal pod pád komunizmu v rodnom Poľsku, navždy odišiel. Dodnes v pamäti ľudí zostal ako človek, ktorý si získal srdcia miliónov ľudí a rešpekt politikov. Ján Pavol II. bol pápežom dialógu a ekumenizmu.

Ivan Chalupecký, historik: „Asi si dokázal okolo seba zhromaždiť predstaviteľov všetkých svetových náboženstiev, nielen kresťanských je, bol mimoriadny čin.“

Hneď po úmrtí Jána Pavla II. začal Vatikán pripravovať jeho blahorečenie, ktorému predchádza vyhlásenie za svätého.

Leopold Slaninka, vedúci slovenského programu Vatikánskeho rozhlasu: „Dokument v prípade kauzy blahorečenia Jána Pavla II. je takmer dokončený. Ide asi o 2000 strán, ktoré potrebujú už len malé úpravy.“

Ján Pavol II., vlastným menom Karol Vojtyla, absolvoval viac ako 100 zahraničných ciest, ktoré priťahovali najmä mladých ľudí. Trikrát zavítal aj na Slovensko. Spomienka na Jána Pavla II. je vo Vatikáne stále živá.

Jozef Dravecký, vyslanec SR vo Vatikáne: „Keď si tak pozrieme obchodíky so suvenírmi, najmä v blízkosti Vatikánu, ťažko povedať, či je tam viacej suvenírov s obrazom súčasného pápeža Benedikta XIV., alebo ešte stále prevažujú tie, ktoré pripomínajú Jána Pavla II.“

Ivan Chalupecký, historik: „Vedel hovoriť s ľuďmi, ich jazykom vedel ich oslovit', v tom vidím jeho veľkosť.“

STV, 19:30, 2.4.2008

Deti ohrozuje príchod siekt, varuje minister Mikolaj

Bratislava - Uvoľnenie trhu s učebnicami by mohol znamenať prienik sektárskej či neonacistickej ideológie do škôl. „Otvorili by sme im priestor. Dostávam takéto informácie od ľudí, z rôznych zdrojov, ktoré nemôžem zverejniť,“ tvrdí minister školstva Ján Mikolaj (SNS). Kvôli tomu odmieta návrh opozičného poslanca Lászlóa Szigetiho (SMK). Ten chce, aby si každá škola mohla vybrať, z akých učebníc bude vyučovať. „V okolitom svete sa liberalizuje trh s učebnicami. Nemá zmysel v dnešnej dobe, keď je prístup k informáciám na internete, aby to bolo takým spôsobom cenzurované, aby školy mohli používať len a len štátom schválené učebnice.“ Podľa SMK sú štátom predpísané učebnice zásahom do práv národnostných menšín. Takouto diskusiou sa včera začala rozprava k novému školskému zákonu v parlamente. Poslanci by mali dnes rozhodnúť, či ho posunú do druhého čítania.

Odkiaľ minister vie, že na školy zadelili sekty, neprezradil. Podľa našich informácií hrozby podobného charakteru zaznamenala Slovenská informačná služba. „Takéto aktivity sú predmetom spravodajského záujmu, avšak ku konkrétnej činnosti sa nemôžeme vyjadrovať,“ nepriamo potvrdil HN hovorca SIS Karol Sorby

Bývalý minister školstva Szigeti považuje Mikolajove argumenty za výhovorky. „Za to, čo sa deje na škole, je zodpovedný pedagóg, riaditeľ školy a zriaďovateľ, na školách sú rodičovské združenia, na školách je rada školy a neexistuje, že by všetky tieto stupne paralelne zatĺkali, že sa na škole objavila nejaká sekta.“ Poslančka SDKÚ-DS Tatiana Rosová zase ministrovi odporúča, aby si upratil pred vlastným prahom. „Na Slovensku sú dve školy, pri ktorých odborníci vyslovili podozrenie, že ide o sektárstvo a v oboch je garantom hlavný poradca pre obsahovú reformu školstva Miron Zelina,“ tvrdí Rosová. Ide podľa nej o Súkromnú školu waldorfskú v Bratislave a Rodovú školu - súkromné osemročné gymnázium v Hnilčíku. Zelina tieto informácie popiera.

Hovorí, že nie je garantom Rodovej školy, za ktorou je údajne sekta Anastázia. V prípade waldorfskej školy potvrdil, že garantom je. Hovorí však, že odborníci už tisíckrát vyvrátili, že by tu išlo o sektársku ideológiu. „Je to výmysel a šíria to ľudia, ktorí nie sú v tejto problematike doma.“

Budú len dve výnimky

Súčasný zákon podľa Szigetiho umožňuje učiteľom používať aj iné učebné texty ako tie, ktoré vybavil schvaľovacou doložkou rezort vzdelávania. Po novom by boli len dve výnimky, ktoré by nemuseli prejsť kontrolou ministerstva. Na vyučovanie náboženstva navrhovaný zákon povoľuje používať učebnice schválené štátom uznanou cirkvou, schvaľovaciou doložkou pre učebnice určené pre zdravotnícke odbory zas udeľuje ministerstvo zdravotníctva. „Školský zákon by mal byť vrátený na dopracovanie,“ tvrdí Szigeti. Stiahnutie zákona žiadajú aj opozičné KDĽH a SDKÚ-DS.

Zmeny prídu na jeseň

Opozícia predpisu okrem regulácie učebníc vyčíta nedostatočný čas pre prípravu škôl na nové pravidlá hry, sankcie voči súkromným školám či nedostatočný priestor pre školy na realizáciu zmien a vyučovanie po novom. Reforma sa má spustiť od septembra. Problém je v tom, že školy sa obávajú, že si nestihnú vypracovať vlastné školské programy, v ktorých majú určiť časť učebných osnov. Minister Mikolaj kritiku odmieta a pripomienky považuje za neopodstatnené. Predpokladá, že zmeny budú definitívne schválené v máji. Koaličné strany už avizovali, že vážnejšie nedostatky v návrhu predpisu, ktorý by mal zmeniť tvár slovenského školstva, nevidia.

Tomáš Nejedlý (sita), HN, 2.4.2008

Čo sa mení v novom školskom zákone

- zníži sa počet žiakov v triedach
- povinné bude vyučovanie dvoch cudzích jazykov
- ministerstvo predpíše 70 percent učiva

Ľudské a kravské bunky spojili do jedného embrya

Británia: NEWCASTLE - Genetika urobila ďalší krok. Skupina britských vedcov z univerzity v Newcastli šokovala svet tvrdením, že vytvorila pomešané ľudsko-zvieracie embryá. Na prvý pohľad strašný výtvor by však mal pomôcť pri liečbe ťažko liečiteľných chorôb. Vedci vytvorili embryá pridaním ľudskej DNA do prázdnych vajíčok z kráv.

Od pokusu, ktorý je prvým svojho druhu v Británii, si vedci sľubujú možnosti na liečenie Parkinsonovej choroby či cukrovky. Stretli sa však aj s kritikou, najmä zo strany náboženských skupín. Rímskokatolícky kardinál Keith O'Brien označil ich aktivitu za „experiment frankensteinovských rozmerov“. Vedci sa však bránia, že genetický materiál v embryách je na 99,9 percenta ľudský. Vytvorené embryá prežili tri dni, pričom najväčšie malo 32 buniek.

Cieľom genetikov je pestovať ich šesť dní a potom z nich vybrať kmeňové bunky určené na výskum.

Obavy, že by sa vývoj týchto embryí zvrhol, potláčajú britské zákony, ktoré ich pestovanie obmedzujú na 14 dní. „Toto je laboratórny proces na pokusnej myške.“

Ide o skupinu buniek, ktoré sa nikdy nevyvinú a do nikoho sa nebudú implantovať, „rozohnal obavy profesor John Burn.“

(dw)

Nový čas, 4.3.2008

Program ochrany sexuálneho zdravia je pre KBS neprijateľný

Národný program ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia je podľa Cyrila Jančíšina pre Konferenciu biskupov Slovenska neprijateľný. KBS preto k nemu predložila viacero zásadných pripomienok. Minister zdravotníctva Ivan Valentovič dnes uviedol, že mu biskup František Tondra naznačil, že pre cirkev je akceptovateľná jediná možnosť, aby program neexistoval.

Rádio FM, 17:00, 2.4.2008

Vláda v sexe ustúpila cirkvi

Kabinet Roberta Fica sa programom ochrany sexuálneho zdravia opäť nezaoberal. Ak vláda program ochrany sexuálneho zdravia schváli, cirkev chce protestovať.

Národný program ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia sa včera nedostal do programu rokovania vlády. Dôvodom je snaha kabinetu Roberta Fica, ktorý sa usiluje o nadštandardné vzťahy s cirkvami, nerozhádať sa s katolíckou Konferenciou biskupov Slovenska.

Predseda KBS František Tondra vládu vyzval, aby materiál, ktorý je podľa biskupov liberálny, stiahla. Včera za to pred Úradom vlády demonštrovali aj kresťanské organizácie.

Keď vláda minulý týždeň rokovanie o materiáli prerušila, minister zdravotníctva Ivan Valentovič, ktorý ho predkladal, tvrdil, že by mal byť schválený tento týždeň. Včera nový termín nepovedal.

Druhé kolo pripomienok

Valentovič chce argumenty cirkvi i organizácií znovu analyzovať a materiál ešte prípadne upraviť. „Je to veľmi citlivá, celospoločenská záležitosť, preto sme sa na vláde dohodili, že ešte vytvoríme nejaký priestor na diskusiu.“

Materiál už raz prešiel riadnym pripomienkovým konaním, v ktorom 40 subjektov vznieslo 283 pripomienok.

„V pripomienkovom konaní boli naše požiadavky odignorované, preto sme pristúpili k protestu, a žiadame ich opätovné prehodnotenie,“ hovorí Marek Michalčík zo združenia Fórum života.

Programu vyčíta, že je ideologicky pripravený skupinou ľudí propagujúcou antikoncepciu a interrupcie, a že môže byť komerčne motivovaný. „Uprednostňuje lekárov, ktorí sú schopní robiť potraty, oproti tým, ktorí sú uplatňujú výhradu svedomia.“

Podobne argumentujú aj biskupi. „Je jednostranne ideologicky motivovaný a spracovaný zástupcami úzkych záujmových skupín vyznávajúcich liberálnu ideológiu a ideológiu radikálneho feminizmu,“ píše Tondra. Biskupom chýbajú aj analýzy dosahov na spoločnosť.

Materiál považujú za neprijateľný ako celok. „Ak by ho vláda prijala len s kozmetickými úpravami, budeme uvažovať o výzve rodičom, aby proti nemu protestovali, najmä čo sa týka zavedenia sexuálnej výchovy do škôl,“ hovorí tajomník KBS Cyril Jančíšin.

Minister: Nič sa nezmení

Valentovič oponuje, že materiál v žiadnom prípade neliberalizuje súčasnú legislatívu, a že by rád počul konkrétnejšie výhrady. „Ťažko sa diskutuje o materiáli s niekým, kto príde a povie, že ho nechce celý.“

Mimovládne organizácie, ktoré presadzujú právo ženy slobodne sa rozhodnúť ukončiť tehotenstvo a viac sexuálnej výchovy na školách, čakajú, že vláda materiál prijme.

„Ak nebude prijatý, opäť sa ukáže, že hoci sme podľa ústavy štát neviažuci sa na žiadnu ideológiu ani náboženstvo, katolícka cirkev má nadštandardné postavenie, ktoré zneužíva na presadzovanie svojich politických záujmov,“ tvrdí riaditeľka Spoločnosti pre plánované rodičovstvo Oľga Pietruchová.

Čo prekáža:

Prístupnosť antikoncepcie ako lieku, čo zvyšuje kvalitu sexuálneho a reprodukčného zdravia.

Zlepšenie prístupu k moderným antikoncepcným metódam.

Zachovanie dostupnosti umelého prerušenia tehotenstva tak, aby sa neznížila pre nesprávnu interpretáciu práva na výhradu vo svedomí.

Povinnosť, aby všetky zdravotnícke pracoviská, poskytujúce gynekologicko-pôrodnícku starostlivosť, okrem cirkevných, poskytovali služby reprodukčného zdravia vrátane umelého prerušenia tehotenstva.

Vypracovanie optima sexuálnej gramotnosti a jeho zapracovanie do výchovno-vzdelávacieho procesu v školách.

Zdroj: Program ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia SR

Michal Piško
SME, 4.3.2008

Slovákov rozdeľuje sex

Asi 300 ľudí dnes pred úradom vlády protestovalo proti národnému programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia. Materiál informuje o možnostiach a problémoch spojených so sexuálnym životom. Vláda ho však dnes na rokovanie nakoniec nezaradila. Kontroverzný materiál totiž vyvolal nejednotný názor aj v samotnom kabinete Roberta Fica.

Dostupnosť interrupcií, či antikoncepcie, ministerstvo navrhuje aj sexuálnu výchovu na základných školách pre žiakov druhého stupňa. Približne tri stovky ľudí dnes proti tomuto materiálu protestovalo.

AA: „Som sama učiteľka. Učím predmety, v ktorých sa o tom hovorí a myslím si, že to nie je správne, že základ by mali deťom v tomto smere dávať rodičia.“

Spoločnú reč ohľadom sexuálnej výchovy na školách ministerstvo ani s rezortom školstva do dnešného dňa nenašlo.

Ján Mikolaj(SNS), minister školstva: „Naše vzdelávacie programy sú iné ako sú navrhované v tomto novom národnom programe.“

Ivan Valentovič(nominant Smeru-SD), minister zdravotníctva: „Čoraz viac mladých ľudí teda nielen rozmýšľa o sexe, ale ho aj intenzívne prežíva. K tomu vlastne ten program by mal slúžiť, aby aj tí mladí ľudia dostali tie základné informácie.“

Dostupnosť interrupcií by mali zabezpečiť samotné nemocnice. V praxi by to vyzeralo tak, že každé zariadenie okrem cirkevného by muselo zamestnávať jedného lekára, ktorý by umelé prerušenie tehotenstva nemal problém urobiť.

Ivan Valentovič(nominant Smeru-SD), minister zdravotníctva: „Výhrada svedomia sa má týkať človeka, ale neznamená to výhradu svedomia zdravotníckeho zariadenia.“

Minister zdravotníctva materiál na najbližšie rokovanie vlády nepredloží. Z vlastnej iniciatívy ho však definitívne stiahnuť nechce. Dnes však pripustil možnosť, že národný program sa opätovne na rokovanie kabinetu Roberta Fica možno ani vôbec nedostane.

Martina Dratvová
a Zuzana Eliášová
TV Markíza, 19:00, 2.4.2008

Pred Úradom vlády protestovali proti programu sexuálnej výchovy

Vyzváňanie mobilov asi 300 protestujúcich ľudí. Tak to vyzeralo dnes pred Úradom vlády. Ako sme počuli, kabinet mal rozhodovať aj o spornom Národnom programe ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia. Program stiahli z rokovania už minulý týždeň. Minister zdravotníctva Ivan Valentovič vtedy tvrdil, že dnes ho určite prerokujú. Pokračuje Zuzana Chudová.

Asi 300 ľudí prišlo vyjadriť svoj nesúhlas s programom, ktorý podľa nich nerešpektuje rôznosť názorov spoločnosti a dáva priestor len úzkej ideologickej skupine. Pod výhrady proti programu sa už podpísalo viac ako 8000 ľudí. Proti sa postavila aj cirkev.

Mia Lukáčová, organizátorka protestu: „Program propaguje neetické prístupy, vrátane umelých potratov a nebezpečnej potratovej tabletky. Program siaha na slobodu svedomia zdravotníckych pracovníkov a zariadení. Vážení pán predseda vlády, vážení členovia vlády. Z uvedeného dôvodu vás žiadame, aby ste návrh Národného programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia neprijali.“

Národný program počíta so zavedením sexuálnej výchovy na školách, bez ohľadu na zriaďovateľa. Mladým z kresťanských organizácií sa to nepáči.

„Tento program smeruje k tomu, aby výchovu určovali školy hlavne. Ja som za to, aby výchovu svojich detí mali na zodpovednosti rodičia, pretože to núti rodičov, aby sa stavali k výchove zodpovedne.“

Zvonením z mobilov tak odkázali predsedovi a členom vlády svoj nesúhlas s národným programom. Občianske združenia prišli podporiť aj viacerí poslanci KDH a KDS.

Pavol Hrušovský, predseda KDH: „Chcem vyzvať Vládu SR, aby upustila od snahy tento materiál prerokovať bez toho, že by sa k nemu súhlasne nevyjadrili aj predstavitelia cirkví, náboženských spoločností, ale aj týchto občianskych iniciatív.“

Hovorkyňa ministerstva zdravotníctva sa včera vyjadrila, že pripomienky Fóra života sú len ideologickými požiadavkami. Svoje stanovisko ministerstvo teda nezmení.

Silvia Horváthová, hovorkyňa ministerstva zdravotníctva: „Ten protest nebude celkom efektívny, pretože stratégiu ministerstva neovplyvní.“

Úrad vlády sa k protestu nechcel vyjadriť, lebo Národný program sexuálneho a reprodukčného zdravia nie je nakoniec zaradený na dnešné rokovanie vlády.

Rádio Regina, 12:00, 2.4.2008

Nepatríme k sebe

Minirozhovor

Odborník na cirkevné právo, kanonik Tibor Hajdu pre HN:

Prečo neodporúčate katolíkom, aby sa stali slobodomurármi?

Ideál voľnomyšlienkarstva, na ktorom sú postavené základy takzvaného slobodomurárskeho fenoménu, je vo svojom princípe postavený proti cirkvi. Stačí sa pozrieť do histórie alebo čítať symboly. Čo sa týka členov katolíckej cirkvi a ich členstva v slobodomurárskych lóžach, nie je možné, aby jedna osoba zároveň niečo prijímala, a zároveň to isté aj popierala.

Čo konkrétne človek prijíma a zároveň popiera, ak je katolíkom a slobodomurárom?

Myslím som tým, že je nemožné, aby veriaci, ktorý prijíma katolícku

náuku a vyznáva hodnoty predkladané cirkvou, zároveň ich aj popieral prijímaním proticirkevného postoja.

K základným princípom slobodomurárstva však patrí viera v Boha...

Viera v Boha je široký pojem a nevyklučuje možnosť proticirkevného postoja.

Slobodomurári sa starajú o chudobných a trpiacich, podobne aj cirkev. Nie je práve dobročinnosť priestorom, v ktorom by mohli cirkev a slobodomurári spolupôsobiť?

Motivácia, ktorá vedie cirkev ku konaniu dobročinnosti, je príkaz lásky k blížnemu, ktorý je jedným zo základných prvkov Evanjelia. Dobročinnosť cirkiev nechápe ako prostriedok na

(pokračovanie na str. 10)

Minister zdravotníctva pripustil možné zmeny v Národnom programe ochrany sexuálneho zdravia

Minister zdravotníctva Ivan Valentovič pripustil možné zmeny v spornom Národnom programe ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia. Proti prijatiu tohto materiálu dnes pred Úradom vlády protestovalo asi 300 ľudí, najmä z občianskeho združenia Fórum života a z ďalších kresťanských organizácií. Vláda však dnes o národnom programe nerokovala. Pokračuje Zuzana Chudová.

Ľudia dnes prišli vyjadriť svoj nesúhlas s programom, ktorý podľa nich nerešpektuje rôznosť názorov v spoločnosti a dáva priestor len úzkej ideologickej skupine. Pod výhrady proti programu sa už podpísalo viac ako 8000 ľudí. Proti sa postavila aj cirkev.

Mia Lukáčová, organizátorka protestu: „Program propaguje neetické prístupy, vrátane umelých potratov a nebezpečnej potratovej tabletky. Program siaha na slobodu svedomia zdravotníckych pracovníkov a zariadení. Z uvedeného dôvodu vás žiadame, aby ste návrh Národného programu ochrany sexuálneho a reprodukčného zdravia neprijali.“

Národný program mal byť na rokovanie zaradený už dnes. Po mnohých pripomienkach ho stiahli a minister zdravotníctva Ivan Valentovič opäť otvoril diskusiu k jeho obsahu.

Ivan Valentovič, minister zdravotníctva: „V rámci diskusie samozrejme som pripravený, pokiaľ to bude konsenzuálne k tomu nášmu programu, pripustím aj nejaké zmeny. Pokiaľ cirkev a mimovládne organizácie prídu s argumentami takými, že chcú niečo doplniť, v niečom chcú pomôcť, niečo chcú zabezpečiť, z ich strany bolo akceptovateľné jedine to, keby takýto program neexistoval.“

Ministerstvo však v národnom programe so zásadnými zmenami nepočíta. Kedy sa materiál dostane na rokovanie vlády, minister neupresnil.

Rádio Slovensko, 18:00, 2.4.2008

Budovatelia chrámu ľudskej duše

(dokončenie zo str. 9)

Slobodomurári sa aj „vďaka“ náboženskej tolerancii stali trňom v oku katolíckej cirkvi.

Tajné spoločenstvo, ktoré riadi svet. Tak si bežne predstavujeme slobodomurárov. Málokto vie, že slobodomurármi boli napríklad nemecký básnik Johann Wolfgang Goethe či hudobný skladateľ Wolfgang Amadeus Mozart.

Možno prekvapí, že k slobodomurárom patrili aj významné mená československej politiky prvej polovice minulého storočia. Slobodomurárom bol napríklad významný slovenský politik Vavro Šrobár či medzivojnový prezident Československej republiky Edvard Beneš. „Členom jednej z lóží bol i syn prvého československého prezidenta Tomáša Garrigua Masaryka Jan Masaryk,“ upozorňuje historička Katarína Hradská. Historik Martin Javor radí k slobodomurárom aj Milana Rastislava Štefánika. Odvoláva sa na slobodomurársky lexikon z roku 1932, v ktorom bol Štefánik uvedený ako jeden z členov.

Tajomstvo cechov

K slobodomurárom teda patrilo mnoho známych osobností, ktoré stáli na čele jedného štátu a ovplyvňovali životy niekoľkých miliónov občanov. Právom sa tu natíska otázka, prečo potom samotné lóže vyžarovali auru tajomna, sprisahanečtva a mrazivých rituálov. Odpoveď treba hľadať v histórii, ktorá v prípade slobodomurárov siaha podľa autorky knihy Slobodomurárske lóže v Bratislave Hradskej až do druhej polovice 14. storočia.

Na začiatku boli stredoveké cechy staviteľov, ktorí vytvárali mohutné chrámy a katedrály. Pri pohľade na majestátnu katedrálu v Kolíne nad Rýnom či Chrám svätého Víta v Prahe je zrejmé, že stredoveké staviteľstvo bez moderných žeriavov a železobetónu muselo byť umením i vedou zároveň. Murári, kamenári i architekti patrili k privilegovanej vrstve, vďaka svojim vedomostiam a schopnostiam sa tešili veľkej úcte. Mohli slobodne cestovať, mnohí sa navzájom poznali po celej Európe a cirkev i panovníci im poskytovali nemalé výsady.

Cechy murárov si časom vytvorili systém tajných rituálov a znamení, aby sa medzi nich nevotrel nejaký „fušer“, skúsenosti a znalosti si vymieňali iba medzi sebou. „Nikto nesmie a nebude

vedieť, čomu tak veríme. Na princípoch mlčania a dôvery je postavený náš chrám,“ vyjadril podľa historičky Hradskej podstatu hnutia Goethe. Práve dôraz na utajovanie postupne vybudoval v očiach ľudí pocit nedôvery voči slobodomurárom. Umožnil vznik rôznych legiend a konšpiračných teórií. „Bojíme sa toho, čo nepoznáme,“ vysvetľuje Hradská.

Časom spolky prestali byť určené len pre majstrov staviteľov. Učených a mocných ľudí vtedajšieho sveta, šľachticov, spisovateľov či vojenských dôstojníkov začali murári prijímať podľa historika Martina Javora už v 17. storočí. „Časom títo noví členovia spolkov prevážili nad pôvodnými staviteľskými profesionálmi,“ konštatuje Javor. A tak v čase oficiálneho vzniku slobodomurárskeho hnutia v roku 1717 už išlo skôr o symbolické slobodomurárstvo - väčšina členov neboli pôvodní murári, ale najmä intelektuáli, lekári, spisovatelia, štátnici. Murárske náčinie získalo nové významy, stalo sa symbolom. Tie pretrvali dodnes: napríklad kružidlo predstavuje mieru v hľadaní, pravitko presnosť v uskutočňovaní, páčidlo silu vôle. I stavba chrámu z pôvodného netešaného kameňa sa stala symbolom, a to zdokonaľovania človeka.

Pápežova kliatba

V roku 1717 sa zlúčili štyri veľké slobodomurárske lóže v Anglicku a vytvorili jednu veľkú lóžu - Grand Lodge of England. Oficiálne sa tento vznik slobodomurárskeho hnutia datuje na 24. júna 1717, čiže na svätého Jána, ktorý je patrónom slobodomurárov. V tom istom roku spísal protestantský duchovný James Anderson hlavné zásady hnutia, ktoré vyšli pod názvom Ústava slobodomurárov - Constitution of the Free Masons.

Členovia lóží sa dodnes riadia zásadami ako nekonať proti vlastnému svedomiu, platiť dane či dodržiavať sľuby. Dalším princípom je práca pre dobro spoločnosti a tiež zdokonaľovanie vlastnej osobnosti. Skrátka nič, čoho by sme sa mali obávať. Od začiatku však boli slobodomurári trňom v oku katolíckej cirkvi. „Príčinou bola zásada slobodomurárov povýšiť svoje svedomie nad dogmy náboženstva,“ dôvodí Hradská.

V roku 1735 vznikla veľká lóža vo Francúzsku - Grand Orient de France,

získanie popularity, na preniknutie do povedomia verejnosti či získanie spoločenského kreditu.

Postoj cirkvi k slobodomurárom sa v histórii menil V kódexe z roku 1917 ich vyslovene odsudzovala, kým ďalší kódex z roku 1983 už nebol tak striktné proti. Takže predsa posun?

V Kódexe kánonického práva z roku 1917 bolo katolíkom vyslovene zakázané byť členmi lóží. Posledný Kódex z roku 1983 používa inú terminológiu, no nič sa nezmenilo na základnom postoji, že cirkev a slobodomurárstvo k sebe nepatria. (mm)

HN, 4.4.2008

v Taliansku založili prvú lóžu v roku 1733. Reakcia cirkvi na prienik hnutia do tradične katolíckych krajín nenechala na seba dlho čakať. „Slobodomurári sú mravne spustnutí a zvrátení, nebezpeční pre spásu duše a nanajvýš podozriví z kacírstva,“ uvádza sa vo vyhlásení pápeža Klementa XII. z 28. apríla 1738. Pápež pod hrozbou exkomunikácie, čiže vylúčenia z cirkvi, veriacim zakázal vstupovať do lóží.

Viedenchania v Bratislave

Slobodomurárstvo sa napriek tomu šírilo sa po celom svete. „Slobodomurárske lóže na území dnešného Slovenska pôsobili ešte za čias panovania Márie Terézie,“ hovorí Katarína Hradská. Rozvoju lóží, najmä v Bratislave, významne pomohlo, že po rakúsko-uhorskom vyrovnaní v roku 1867 platil v rakúskej časti monarchie zákaz slobodomurárstva, kým v uhorskej časti boli obrady a rituály povolené. Slobodomurári z Viedne preto chodievali hosťovať do Bratislavy. Aj vďaka Viedenchanom tak na Slovensku v roku 1918 fungovalo 32 lóží, z toho polovica v Bratislave.

Hnutie sa rozvíjalo i za prvej Československej republiky, zaniklo v roku 1938 po rozbití štátu. K obnoveniu ich činnosti došlo až v roku 1993, keď vznikla lóža Humanizmus.

Slobodomurárske lóže na území dnešného Slovenska pôsobili už v čase panovania cisárovnej Márie Terézie. **Katarína Hradská, historička**

HN, 4.4.2008